

Bruxelles, 21. ožujka 2017.
(OR. en)

7269/17

**Međuinstitucijski predmet:
2014/0121 (COD)**

**CODEC 380
DRS 10
PE 21**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 13. do 16. ožujka 2017.)

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljeni su brojni neformalni kontakti između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o tom predmetu u prvom čitanju, čime bi se izbjegla potreba za drugim čitanjem i postupkom mirenja.

U tom kontekstu izvjestitelj g. Sergio COFFERATI (S&D, IT) u ime Odbora za pravna pitanja predstavio je jedan kompromisni amandman (amandman 32) na Prijedlog direktive. O tom amandmanu postignut je dogovor u okviru navedenih neformalnih kontakata.

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

II. GLASOVANJE

Tijekom glasovanja na plenarnoj sjednici 14. ožujka 2017. usvojen je taj amandman (amandman 32) na Prijedlog direktive.

Tako izmijenjen Prijedlog Komisije i zakonodavna rezolucija predstavljaju stajalište Parlamenta u prvom čitanju² u kojem se odražava ono što je prethodno dogovoreno među institucijama. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se u tom slučaju donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Tekst usvojenog amandmana i zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta navedeni su u Prilogu. Amandman je predstavljen u obliku pročišćenog teksta u kojemu su izmjene prijedloga Komisije istaknute *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Dugoročno sudjelovanje dioničara i izvješće o korporativnom upravljanju *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 14. ožujka 2017. o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i Direktive 2013/34/EU u pogledu određenih elemenata izvješća o korporativnom upravljanju (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2014)0213),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članke 50. i 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C7-0147/2014),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 9. srpnja 2014.³,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika i uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 16. prosinca 2016. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja i mišljenje Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A8-0158/2015),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju⁴;

³ SL C 451, 16.12.2014., str. 87.

⁴ Ovo stajalište zamijenjuje amandmane usvojene na sjednici 8. srpnja 2015. (Usvojeni tekstovi. P8_TA(2015)0257).

2. traži od Komisije da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmjeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog;
3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

**Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 14. ožujka 2017. radi donošenja
Direktive (EU) 2017/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u
pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara ■**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 50. i 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁵,

■

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁶,

⁵ SL C 451, 16.12.2014, str. 187.

⁶ Stajalište Europskog parlamenta od 14. ožujka 2017.

budući da:

- (1) Direktivom 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđuju se zahtjevi u vezi s izvršavanjem određenih prava dioničara **povezanih s** dionicama s pravom glasa u vezi s glavnom skupštinom trgovačkih društava koja imaju sjedište u državi članici i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici.
- (2) Financijska kriza pokazala je da su u mnogim slučajevima dioničari podržavali upravitelje u prekomjernom preuzimanju kratkoročnog rizika. Nadalje, postoje jasni dokazi da trenutačna razina „praćenja” trgovačkih društava u koja se ulaže i sudjelovanja institucionalnih ulagatelja i upravitelja imovinom **često** nije odgovarajuća **te je previše usmjerena na kratkoročni povrat**, što može dovesti do nedovoljnog korporativnog upravljanja i rezultata.
- (3) U svojoj **komunikaciji od 12. prosinca 2012. naslovljenoj** „Aksijski plan: europsko pravo trgovačkih društava i korporativnom upravljanju - moderni pravni okvir za angažiranije dioničare i održiva trgovačka društva” Komisija je najavila niz mjera u području korporativnog upravljanja, posebno radi poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara i jačanja transparentnosti između trgovačkih društava i ulagatelja.

⁷ Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu (SL L 184, 14.7.2007., str. 17.).

- (4) *Dionice trgovačkih društava uvrštenih na burzu često se drže preko složenih lanaca posrednika, što otežava izvršavanje prava dioničara i može predstavljati prepreku za sudjelovanje dioničara. Trgovačka društva često ne mogu utvrditi identitet svojih dioničara. Utvrđivanje identiteta dioničara preduvjet je za izravnu komunikaciju između dioničara i trgovačkog društva te je stoga od ključne važnosti za olakšavanje izvršavanja prava dioničara i sudjelovanja dioničara. To je posebno relevantno u prekograničnim slučajevima i pri korištenju elektroničkih sredstava. Stoga bi trgovačka društva uvrštena na burzu trebala imati pravo na utvrđivanje identiteta svojih dioničara kako bi mogla s njima izravno komunicirati. Posrednici bi trebali biti obvezni trgovačkom društvu, na njegov zahtjev, dostaviti informacije o identitetu dioničara. Međutim, državama članicama trebalo bi dopustiti da iz obveze utvrđivanja identiteta isključe dioničare koji drže samo mali broj dionica.*

- (5) *Kako bi se postigao taj cilj, potrebno je trgovačkom društvu dostaviti određenu razinu informacija o identitetu dioničara. Te bi informacije trebale obuhvatiti barem ime dioničara i njegove kontaktne podatke, a ako je dioničar pravna osoba, njegov registarski broj ili, ako on nije dostupan, jedinstveni identifikacijski broj kao što je identifikator pravnih osoba (kôd LEI) i broj dionica koje dioničar drži te, ako to traži trgovačko društvo, vrste ili rodove dionica koje drži i datum njihova stjecanja. Dostava manje informacija ne bi bila dovoljna da trgovačkom društvu omogući utvrditi identitet dioničara kako bi s njima komuniciralo.*
- (6) *U skladu s ovom Direktivom osobni podatci dioničara trebali bi se obrađivati kako bi se trgovačkom društvu omogućilo da utvrdi identitet svojih postojećih dioničara i s njima izravno komunicira te da se olakša izvršavanje prava dioničara i sudjelovanje dioničara u trgovačkom društvu. Time se ne dovode u pitanje zakoni država članica o obradi osobnih podataka dioničara u druge svrhe, na primjer kako bi se dioničarima omogućila međusobna suradnja.*

- (7) *Kako bi se trgovačkom društvu omogućilo da izravno komunicira sa svojim postojećim dioničarima u svrhu olakšavanja izvršavanja prava dioničara i sudjelovanja dioničara, trgovačkom društvu i posrednicima trebalo bi dopustiti da pohranjuju osobne podatke koji se odnose na dioničare sve dok su i dalje dioničari. Međutim, trgovačka društva i posrednici često nisu svjesni da neka osoba više nije dioničar, osim ako ih je osoba sama obavijestila trgovačko društvo ili ako su dobili tu informaciju na temelju novog utvrđivanja identiteta dioničara, koje se često provodi samo jednom godišnje u vezi s godišnjom glavnom skupštinom ili s drugim važnim događajima kao što su ponude za preuzimanje ili spajanja. Stoga bi trgovačkim društvima i posrednicima trebalo dopustiti da pohranjuju osobne podatke do datuma kada postanu svjesni činjenice da određena osoba više nije dioničar te najviše 12 mjeseci nakon što su postali svjesni te činjenice. Time se ne dovodi u pitanje činjenica da trgovačko društvo ili posrednik možda trebaju pohraniti osobne podatke osoba koje više nisu dioničari u druge svrhe, kao što su osiguravanje odgovarajuće evidencije za potrebe praćenja pravnog sljedništva prava na dionice trgovačkog društva, vođenje potrebne evidencije koja se odnosi na glavne skupštine, među ostalim i u odnosu na valjanost njezinih odluka, te ispunjenje obveza trgovačkog društva u vezi s isplatom dividendi ili kamata u vezi s dionicama ili bilo kojih drugih iznosa koje treba isplatiti nekadašnjim dioničarima.*

- (8) Djelotvorno izvršavanje prava dioničara u velikoj mjeri ovisi o učinkovitosti lanca posrednika koji održavaju račune vrijednosnih papira *za račun* dioničara *ili drugih osoba*, posebno u prekograničnom kontekstu. *U lancu posrednika, osobito kad lanac obuhvaća brojne posrednike, trgovačko društvo ne prenosi uvijek informacije svojim dioničarima i glasovi dioničara nisu uvijek ispravno proslijeđeni trgovačkom društvu.* Cilj je ove Direktive poboljšati prijenos informacija *duž lanca posrednika* kako bi se olakšalo izvršavanje prava dioničara.
- (9) S obzirom na njihovu važnu ulogu, posrednici bi trebali biti obvezni olakšati izvršavanje prava dioničara *bez obzira na to izvršavaju li dioničari* ta prava *sami* ili imenuju treću osobu da to učini. Kad *dioničari* ne *žele* izvršavati prava *sami* i kad *imenuju* posrednika da to čini, potonji bi trebao **■** izvršavati ta prava nakon izričitog odobrenja i upute dioničara i u *njihovu* korist.
- (10) *Važno je osigurati da dioničari koji glasovanjem sudjeluju u trgovačkom društvu u koje se ulaže znaju jesu li njihovi glasovi ispravno uzeti u obzir. U slučaju elektroničkog glasovanja trebalo bi dostaviti potvrdu o primitku glasova. Povrh toga svaki bi dioničar koji glasuje na glavnoj skupštini trebao barem imati mogućnost nakon glavne skupštine provjeriti je li trgovačko društvo valjano zabilježilo i brojalo njegov glas.*

- (11) Kako bi se promicala kapitalna ulaganja u cijeloj Uniji i **olakšalo** izvršavanje prava povezanih s dionicama, ovom bi se Direktivom trebala **uspostaviti visoka razina transparentnosti u pogledu troškova, uključujući cijene i naknade**, za usluge koje pružaju posrednici. **Diskriminacija u pogledu naplate troškova za domaće i prekogranično izvršavanje prava dioničara odvraća od prekograničnih ulaganja i ometa učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta te bi trebala biti zabranjena. Sve razlike u troškovima koji su naplaćeni između domaćeg i prekograničnog izvršavanja prava dioničara trebale bi biti dopuštene samo ako su valjano opravdane i odražavaju razlike u stvarnim troškovima nastalima pri pružanju tih usluga od strane posrednika.**
- (12) *U lanac posrednika mogu biti uključeni posrednici koji nemaju ni sjedište niti središnju upravu u Uniji. Ipak, aktivnosti koje obavljaju posrednici iz trećih zemalja mogle bi imati učinke na dugoročnu održivost trgovačkih društava Unije te na korporativno upravljanje u Uniji. Povrh toga, kako bi se postigli ciljevi ove Direktive, potrebno je osigurati da se informacije prenose duž cijelog lanca posrednika. Kad se na posrednike iz trećih zemalja ne bi primjenjivala ova Direktiva i kad oni ne bi imali jednake obveze u vezi s prijenosom informacija kao i posrednici iz Unije, postojala bi opasnost da protok informacija bude prekinut. Stoga bi posrednici iz trećih zemalja koji pružaju usluge u vezi s dionicama trgovačkih društava koja imaju sjedište u Uniji i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u Uniji trebali podlijegati pravilima o utvrđivanju identiteta dioničara, prijenosu informacija, olakšavanju prava dioničara te transparentnosti i nediskriminaciji* ■ **troškova** kako bi se osigurala djelotvorna primjena odredaba o dionicama koje se drže preko tih posrednika.

- (13) *Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje nacionalno pravo kojim se uređuje držanje i vlasništvo nad vrijednosnima papirima i sporazumi kojima se čuva integritet vrijednosnih papira te ona nema utjecaj na stvarne vlasnike ili druge osobe koje nisu dioničari u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom.*
- (14) Djelotvorno i održivo sudjelovanje dioničara jedan je od temelja modela korporativnog upravljanja trgovačkih društava uvrštenih na burzu koji ovisi o sustavu uzajamne kontrole među različitim tijelima i različitim *dionicima*. *Veća uključenost dioničara u korporativno upravljanje jedan je od instrumenata koji može pomoći u poboljšanju financijskih i nefinancijskih rezultata trgovačkih društava, među ostalim u pogledu okolišnih, socijalnih i upravljačkih faktora, kako se osobito navodi u Načelima odgovornog ulaganja koje podupiru Ujedinjeni narodi. Povrh toga, veća uključenost svih dionika, osobito zaposlenika, u korporativnom upravljanju važan je faktor za osiguranje dugoročnijeg pristupa trgovačkih društava uvrštenih na burzu koji treba poticati i uzeti u obzir.*

- (15) Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom **često** su važni dioničari trgovačkih društava uvrštenih na burzu u Uniji i stoga mogu imati važnu ulogu u korporativnom upravljanju tih trgovačkih društava, ali i općenito u pogledu njihove strategije i dugoročnih rezultata. Međutim, iskustvo posljednjih godina pokazalo je da institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom često ne sudjeluju u trgovačkim društvima u kojima drže dionice, a dokazano je da tržišta kapitala **često** izvršavaju pritisak na trgovačka društva da ostvaruju dobre rezultate u kratkoročnom razdoblju, što može **ugroziti dugoročne financijske i nefinancijske rezultate društava i može dovesti, među ostalim negativnim posljedicama,** do nedovoljne razine ulaganja, na primjer u istraživanja i razvoj, na štetu dugoročnih rezultata trgovačkih društava i ulagatelja.
- (16) Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom često nisu transparentni u pogledu **svojih** strategija ulaganja, svoje politike sudjelovanja i njezine provedbe. Javno otkrivanje tih informacija mogla bi pozitivno utjecati na svijest ulagatelja, omogućiti krajnjim korisnicima, kao što su budući umirovljenici, optimizaciju odluka o ulaganju, olakšati dijalog između trgovačkih društava i njihovih dioničara, poticati sudjelovanje dioničara i ojačati **njihovu** odgovornost prema **dionicima i** civilnom društvu.

- (17) Stoga bi institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom trebali **biti transparentniji kad je riječ o njihovu pristupu sudjelovanju dioničara. Trebali bi** razviti i javno otkriti politiku sudjelovanja dioničara **ili pojasniti razlog zbog kojeg su odlučili da neće tako postupiti. U politici sudjelovanja dioničara trebao bi se opisati** način na koji **institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom** uključuju sudjelovanje dioničara u svoju strategiju ulaganja, **koje različite aktivnosti sudjelovanja namjeravaju provesti i kako će to učiniti.** Politika sudjelovanja trebala bi **također** uključivati politike upravljanja stvarnim ili mogućim sukobima interesa, **posebno situacije u kojima institucionalni ulagatelji ili upravitelji imovinom ili njihova povezana društva imaju važne poslovne odnose s trgovačkim društvom u koje se ulaže.** Politika sudjelovanja ili njezino objašnjenje trebali bi biti javno dostupni na internetu.
- (18) **Institucionalni ulagatelji ili upravitelji imovinom trebali bi javno otkriti informacije o provedbi svoje politike sudjelovanja, a osobito način na koji su izvršili svoje pravo glasa. Međutim, kako bi se smanjilo moguće administrativno opterećenje, ulagatelji bi trebali moći odlučiti ne objaviti svaki dani glas ako je zbog predmeta glasovanja ili veličine udjela u trgovačkom društvu glas nevažan. Takvi nevažni glasovi mogu obuhvaćati glasove koji su dani u vezi s isključivo proceduralnim pitanjima ili glasove koji su dani u trgovačkim društvima u kojima ulagatelj ima vrlo mali udio u odnosu na udjele koje ulagatelj ima u drugim trgovačkim društvima u koja se ulaže. Ulagatelji bi trebali utvrditi vlastite kriterije za određivanje koji su glasovi nevažni na temelju predmeta glasovanja ili veličine udjela u trgovačkom društvu i dosljedno ih primjenjivati.**

(19) ***Srednjoročni do dugoročni pristup ključni je faktor za odgovorno upravljanje imovinom. Stoga bi*** institucionalni ulagatelji trebali jednom godišnje javno otkriti informacije kojima objašnjavaju način na koji su ***glavni elementi*** njihove strategije kapitalnih ulaganja ***sukladni s profilom i trajanjem*** njihovih obveza te kako se tim elementima doprinosi srednjoročnim do dugoročnim rezultatima njihove imovine. Ako se koriste uslugama upravitelja imovinom, bilo diskrecijskim ovlastima koje uključuju upravljanje imovinom na pojedinačnoj osnovi bilo udruženim sredstvima, ***institucionalni ulagatelji*** trebali bi javno otkriti ***određene ključne*** elemente dogovora s upraviteljem imovinom, ***a osobito u pogledu načina na koji se upravitelja imovinom potiče da uskladi svoju strategiju ulaganja i odluke s profilom i trajanjem obveza institucionalnog ulagatelja, posebno dugoročnih obveza, načina na koji se ocjenjuju rezultati upravitelja imovinom, uključujući njegove primitke, načina na koji se prate troškovi upravitelja imovinom povezani s prometom portfelja i načina na koji se upravitelja imovinom potiče da se angažira u najboljem srednjoročnom do dugoročnom interesu institucionalnog ulagatelja.*** Time bi se doprinijelo ispravnom usklađivanju interesa krajnjih korisnika institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom i trgovačkih društava u koja se ulaže, a moglo bi se doprinijeti i razvoju dugoročnih strategija ulaganja i dugoročnih odnosa s trgovačkim društvima u koja se ulaže koji uključuju sudjelovanje dioničara.

- (20) Upravitelji imovinom trebali bi *institucionalnom ulagatelju dati informacije dovoljne da mu omoguće ocijeniti postupa li upravitelj i na koji način u najboljem dugoročnom interesu ulagatelja te slijedi li upravitelj imovinom strategiju koja omogućuje učinkovito sudjelovanje dioničara. U načelu je odnos između upravitelja imovinom i institucionalnog ulagatelja predmet bilateralnih ugovora. Međutim, iako veliki institucionalni ulagatelji mogu od upravitelja imovinom zatražiti detaljna izvješća, posebno ako se imovinom upravlja na osnovi diskrecijske ovlasti, za manje i manje iskusne institucionalne ulagatelje od ključne je važnosti utvrditi minimalni skup pravnih zahtjeva, kako bi mogli pravilno ocijeniti upravitelja imovinom i pozvati ga na odgovornost. Stoga bi od upravitelja imovinom trebalo zahtijevati da institucionalnim ulagateljima otkriju način na koji njihova strategija ulaganja i njezina provedba doprinose srednjoročnim do dugoročnim rezultatima imovine institucionalnog ulagatelja ili fonda. U to bi otkrivanje trebalo uvrstiti izvješćivanje o ključnim znatnim srednjoročnim do dugoročnim rizicima povezanim s portfeljnim ulaganjima, uključujući pitanja korporativnog upravljanja kao i druge srednjoročne do dugoročne rizike. Te su informacije ključne da bi se institucionalnom ulagatelju omogućilo da ocijeni provodi li upravitelj imovinom srednjoročnu do dugoročnu analizu vlasničkih instrumenata i portfelja, što je temeljni faktor za učinkovito sudjelovanje dioničara. Budući da će ti srednjoročni do dugoročni rizici utjecati na povrat ulagateljima, djelotvornije uključivanje tih tema u postupke ulaganja može biti ključno za institucionalne ulagatelje.*

- (21) Nadalje, *upravitelji imovinom* trebali bi *institucionalnom ulagatelju* otkriti sastav, promet, i troškove prometa svojeg portfelja te svoju politiku pozajmljivanja vrijednosnih papira. Razina prometa portfelja značajan je pokazatelj toga jesu li postupci upravitelja imovinom u potpunosti usklađeni s utvrđenom strategijom i interesima institucionalnog ulagatelja te pokazuje drži li upravitelj imovinom vrijednosne papire tijekom onog razdoblja koje mu omogućuje sudjelovati u trgovačkom društvu na djelotvoran način. Visok promet portfelja može biti pokazatelj nedostatka uvjerenja u pogledu odluka o ulaganjima i pokazatelj koji upućuje na impulzivno ponašanje, a niti jedno od toga vjerojatno nije u najboljem dugoročnom interesu institucionalnih ulagatelja, posebno s obzirom na to da povećanje prometa dovodi do povećanja troškova s kojima se suočava ulagatelj i može utjecati na sistemski rizik. S druge strane, neočekivano nizak promet može upućivati na nedovoljnu pozornost za upravljanje rizikom ili pomak prema pasivnijem pristupu ulaganju. Pozajmljivanje vrijednosnih papira može prouzročiti kontroverze u području sudjelovanja dioničara, u okviru kojeg su dionice ulagatelja u stvarnosti prodane pod uvjetom da vrijedi pravo na ponovni otkup. Prodane dionice moraju biti opozvane u svrhu sudjelovanja, uključujući glasovanje na glavnoj skupštini. Stoga je važno da upravitelj imovinom izvješćuje o svojoj politici pozajmljivanja vrijednosnih papira i načinu na koji se ona primjenjuje kako bi ispunio svoje aktivnosti sudjelovanja, osobito tijekom glavne skupštine trgovačkog društva u koje se ulaže.

- (22) *Upravitelj imovinom trebao bi institucionalnog ulagatelja također obavijestiti o tome je li, a ako je, na koji način upravitelj imovinom donosi odluke o ulaganju na osnovi ocjene srednjoročnih do dugoročnih rezultata trgovačkog društva u koje se ulaže, uključujući njegove nefinancijske rezultate. Takve informacije posebno su koristan pokazatelj toga slijedi li upravitelj imovinom aktivan pristup usmjeren na dugoročno razdoblje za upravljanje imovinom te uzima li u obzir socijalna, okolišna i upravljačka pitanja.*
- (23) *Upravitelj imovinom trebao bi institucionalnom ulagatelju dostavljati odgovarajuće informacije o tome jesu li i, ako jesu, koji su sukobi interesa nastali u vezi s aktivnostima sudjelovanja te o načinu na koji ih je upravitelj imovinom rješavao. Na primjer, sukobi interesa mogu spriječiti upravitelja imovinom u glasovanju odnosno u sudjelovanju uopće. Sve takve situacije trebale bi se otkriti institucionalnom ulagatelju.*
- (24) *Državama članicama trebalo bi dopustiti da predvide da se, u slučaju imovine institucionalnog ulagatelja kojom se ne upravlja na pojedinačnoj osnovi, nego zajedno s imovinom drugih ulagatelja i kojom se upravlja preko fonda, informacije dostave i drugim ulagateljima barem na zahtjev, kako bi se omogućilo da svi drugi ulagatelji iz istog fonda mogu dobiti te informacije ako to žele.*

- (25) *Mnogi institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom koriste se uslugama savjetnika pri glasovanju koji provode istraživanja, pružaju usluge savjetovanja i daju preporuke o tome kako glasovati na glavnim skupštinama trgovačkih društava uvrštenih na burzu. Savjetnici pri glasovanju imaju važnu ulogu u korporativnom upravljanju tako što doprinose smanjenju troškova analize u vezi s informacijama o trgovačkom društvu, ali mogu imati i važan utjecaj na način glasovanja ulagatelja. Osobito ulagatelji s visoko diversificiranim portfeljima i mnogi strani imatelji dionica više se oslanjaju na preporuke savjetnika.*
- (26) *Zbog svoje važnosti savjetnici pri glasovanju trebali bi podlijegati zahtjevima transparentnosti. Države članice trebale bi osigurati da savjetnici pri glasovanju za koje vrijedi kodeks ponašanja djelotvorno izvješćuju o svojoj primjeni tog kodeksa. Trebali bi također otkriti određene ključne informacije povezane s pripremom svojih istraživanja, savjeta i preporuka za glasovanje i svakim stvarnim ili mogućim sukobom interesa ili poslovnim odnosom koji može utjecati na pripremu istraživanja, savjeta i preporuka za glasovanje. Te bi informacije trebale ostati javno dostupne u razdoblju od najmanje tri godine kako bi se institucionalnim ulagateljima omogućilo da odaberu usluge savjetnika pri glasovanju uzimajući u obzir njihove rezultate u prošlosti.*
- (27) *Savjetnici pri glasovanju iz trećih zemalja koji nemaju ni sjedište niti središnju upravu u Uniji mogu pružati analize u pogledu trgovačkih društava Unije. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti između savjetnika pri glasovanju iz Unije i onih iz trećih zemalja, ova bi se Direktiva trebala primjenjivati i na savjetnike pri glasovanju iz trećih zemalja koji obavljaju svoje aktivnosti putem poslovnog nastana u Uniji, bez obzira na oblik tog poslovnog nastana.*

- (28) *Direktori doprinose dugoročnoj uspješnosti trgovačkog društva. Oblik i struktura primitaka direktora u prvom su redu u nadležnosti trgovačkog društva, njegovih relevantnih odbora, dioničara i, ako je primjenjivo, predstavnika zaposlenika. Stoga je važno poštovati raznolikost sustava korporativnog upravljanja unutar Unije, koji odražavaju različita stajališta država članica o ulozi trgovačkih društava i tijela odgovornih za određivanje politike primitaka i primitaka pojedinih direktora.* Budući da su primitci jedan od ključnih instrumenata trgovačkih društava za usklađivanje svojih interesa s interesima svojih direktora te s obzirom na ključnu ulogu direktora u trgovačkim društvima, važno je da **nadležna tijela unutar trgovačkog društva** politiku primitaka trgovačkih društava odredi na primjeren način i **da** dioničari **█** mogu **izreći svoje stajalište u pogledu** politike primitaka trgovačkog društva.
- (29) Kako bi se osiguralo da dioničari u stvarnosti mogu izreći svoje mišljenje o politici primitaka, trebalo bi im dodijeliti pravo **da obvezujuće ili savjetodavno glasuju** o politici primitaka na temelju jasnog, razumljivog i sveobuhvatnog pregleda politike primitaka trgovačkog društva. **Politika primitaka** trebala bi **doprinijeti** poslovnoj strategiji, **█** dugoročnim interesima **i održivosti** trgovačkog društva te ne bi trebala **u cijelosti ili većim dijelom biti povezana s kratkoročnim ciljevima. Rezultati direktora trebali bi se ocjenjivati primjenom financijskih i nefinancijskih kriterija za rezultate, uključujući, gdje je to primjereno, okolišne, socijalne i upravljačke faktore. U politici primitaka trebale bi se opisati različite komponente plaće direktora i raspon njihovih udjela. Politika može biti osmišljena kao okvir unutar kojega se mora kretati plaća direktora.** **█** Politiku primitaka trebalo bi javno otkriti bez odgađanja **nakon glasovanja dioničara na glavnoj skupštini.**

- (30) *U iznimnim okolnostima može se dogoditi da trgovačka društva trebaju odstupiti od određenih pravila u politici primitaka, kao što su kriteriji za fiksne ili varijabilne primitke. Stoga bi države članice trgovačkim društvima trebale moći dopustiti primjenu takvog privremenog odstupanja od važeće politike primitaka ako u svojoj politici primitaka navedu kako bi se ono primjenjivalo u određenim iznimnim okolnostima. Iznimne okolnosti trebale bi obuhvaćati samo situacije u kojima je odstupanje od politike primitaka potrebno za postizanje dugoročnih interesa i održivosti trgovačkog društva u cjelini ili za jamčenje njegova redovnog poslovanja. U izvješće o primitcima trebale bi biti uključene informacije o primitcima koja su dodijeljena u takvim iznimnim okolnostima.*
- (31) Kako bi se osiguralo da je provedba politike primitaka u skladu s tom politikom, dioničarima bi trebalo dodijeliti pravo glasovanja o izvješću trgovačkog društva o primitcima. Kako bi se osigurala korporativna **transparentnost i** odgovornost direktora, izvješće o primitcima trebalo bi biti jasno i razumljivo te bi trebalo sadržavati sveobuhvatan pregled primitaka pojedinih direktora tijekom zadnje financijske godine. Ako dioničari glasuju protiv izvješća o primitcima, trgovačko društvo trebalo bi u sljedećem izvješću o primitcima objasniti kako se glasovanje dioničara uzelo u obzir. *Međutim, za mala i srednja trgovačka društva države članice trebale bi moći, umjesto glasovanja o izvješću o primitcima, predvidjeti da se izvješće o primitcima podnese dioničarima samo za raspravu na godišnjoj glavnoj skupštini kao zasebna točka dnevnog reda. Ako država članica iskoristi ovu mogućnost, trgovačko društvo trebalo bi u sljedećem izvješću o primitcima objasniti na koji se način u obzir uzela rasprava na glavnoj skupštini.*

- (32) Kako bi se dioničarima osigurao jednostavan pristup izvješćima o primitcima *te potencijalnim ulagateljima i dionicima omogućilo da budu informirani o primitcima direktora*, izvješće o primitcima trebalo bi *objaviti na internetskim stranicama trgovačkog društva. Time se u pitanje ne bi trebala dovoditi mogućnost da države članice traže objavljivanje izvješća i na drugi način, na primjer kao dio izjave o korporativnom upravljanju ili izvješća posloводства.*
- (33) *Otkrivanje primitaka pojedinih direktora i objavljivanje izvješća o primitcima namijenjeno je osiguravanju veće korporativne transparentnosti i veće odgovornosti direktora te dioničarima osiguravaju bolji nadzor nad primitcima direktora. Time se stvara nužan preduvjet za izvršavanje prava dioničara i njihovo sudjelovanje u vezi s primitcima. Posebno, otkrivanje takvih informacija dioničarima potrebno je jer im omogućuje procjenu primitaka direktora i izražavanje svojih stajališta o modalitetima i razini plaća direktora kao i o vezi između plaće i rezultata svakog pojedinog direktora kako bi se ispravile potencijalne situacije u kojima iznos primitaka direktora nije opravdan na temelju njegova individualnog rezultata i rezultata trgovačkog društva. Objava izvješća o primitcima potrebna je kako bi se omogućilo ne samo dioničarima nego i potencijalnim ulagateljima i dionicima da ocijene primitke direktora, u kojoj su mjeri ti primitci povezani s rezultatima trgovačkog društva i način na koji trgovačko društvo provodi politiku primitaka u praksi. Otkrivanjem i objavljivanjem anonimiziranih izvješća o primitcima ne bi se omogućilo postizanje tih ciljeva.*

- (34) *Kako bi se povećala korporativna transparentnost i odgovornost direktora, a dioničarima, potencijalnim ulagateljima i dionicima omogućilo stjecanje cjelovite i pouzdane slike primitaka svakog direktora, posebno je važno da se otkriju svi elementi i ukupni iznos primitaka.*
- (35) *Posebno, kako bi se spriječilo da trgovačko društvo izbjegava zahtjeve utvrđene ovom Direktivom, da bi se izbjegli svi sukobi interesa i osigurala odanost direktora trgovačkom društvu, potrebno je predvidjeti otkrivanje i objavljivanje primitaka koji su dodijeljeni ili trebaju biti dodijeljeni pojedinim direktorima ne samo od strane trgovačkog društva, nego i od strane bilo kojeg poduzeća koje pripada istoj grupi. Kad bi primitci koji su dodijeljeni ili trebaju biti dodijeljeni pojedinim direktorima od strane poduzeća koja pripadaju istoj grupi kao i trgovačko društvo bili izuzeti iz izvješća o primitcima, postojala bi opasnost da trgovačka društva pokušaju izbjeći zahtjeve utvrđene ovom Direktivom isplatom prikrivenih primitaka direktorima preko kontroliranog poduzeća. U tom slučaju dioničari ne bi imali cjelovitu i pouzdanu sliku primitaka koje direktorima dodjeljuje trgovačko društvo, a ciljevi koji se nastoje ostvariti ovom Direktivom ne bi bili postignuti.*

- (36) *Kako bi se pružio potpun pregled primitaka direktora, u izvješću o primitcima trebalo bi otkriti, ako je primjenjivo, i iznos primitaka koji se dodjeljuju na osnovi obiteljske situacije pojedinih direktora. Stoga bi u izvješće o primitcima trebalo uvrstiti, ako je to primjenjivo, komponente primitaka, kao što su obiteljska naknada ili naknada za dijete. Međutim, s obzirom na to da su osobni podatci koji se odnose na obiteljsku situaciju pojedinih direktora ili posebne kategorije osobnih podataka u smislu Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ posebno osjetljivi i iziskuju posebnu zaštitu, u izvješću bi trebalo otkriti samo iznos primitaka, a ne i osnovu na kojoj je dodijeljen.*
- (37) *U skladu s ovom Direktivom osobni podatci uvršteni u izvješće o primitcima trebali bi se obrađivati u svrhe povećanja korporativne transparentnosti u pogledu primitaka direktora kako bi se povećala odgovornost direktora i nadzor dioničara nad primitcima direktora. Time se ne dovodi u pitanje pravo država članica koje predviđa obradu osobnih podataka direktora u druge svrhe.*

⁸ *Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).*

- (38) *Od ključne je važnosti ocijeniti primitke i rezultate direktora ne samo na godišnjoj osnovi nego i tijekom odgovarajućeg razdoblja kako bi se dioničarima, potencijalnim ulagateljima i dionicima omogućilo da ispravno procijene jesu li primitci nagrada za dugoročne rezultate te da izmjere srednjoročan do dugoročan razvoj rezultata i primitaka direktora, posebno u vezi s rezultatima trgovačkog društva. U mnogim je slučajevima moguće tek nakon nekoliko godina ocijeniti jesu li dodijeljeni primitci bili u skladu s dugoročnim interesima trgovačkog društva. Dodjela dugoročnih poticaja osobito može obuhvaćati razdoblja do sedam do deset godina i može se kombinirati s višegodišnjim razdobljima odgode.*
- (39) *Također je važno da se mogu ocijeniti primitci direktora tijekom cijelog razdoblja u kojem je taj direktor bio u odboru trgovačkog društva. U Uniji direktori ostaju u odboru trgovačkog društva u prosjeku šest godina, iako u nekim državama članicama to razdoblje traje dulje od osam godina.*

- (40) *Kako bi se ograničilo zadiranje u prava direktora na privatnost i na zaštitu njihovih osobnih podataka, javno otkrivanje, od strane trgovačkih društava, osobnih podataka uvrštenih u izvješće o primitcima trebalo bi biti ograničeno na 10 godina. To je razdoblje u skladu i s drugim razdobljima utvrđenima u pravu Unije povezanom s javnim otkrivanjem dokumenata o korporativnom upravljanju. Na primjer, u skladu s člankom 4. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹ izvješće posloводства i izjave o korporativnom upravljanju moraju ostati javno dostupni kao dio godišnjeg financijskog izvještaja najmanje 10 godina.*
- Postoji jasan interes da različite vrste izvješća o korporativnom upravljanju, uključujući izvješće o primitcima, budu dostupne 10 godina, kako bi dioničari i dionici imali uvid u cjelokupno stanje trgovačkog društva.*

⁹ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15 prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

- (41) *Na kraju desetogodišnjeg razdoblja trgovačko društvo trebala bi ukloniti sve osobne podatke iz izvješća o primitcima ili prestati javno otkrivati cijelo izvješće o primitcima. Po isteku tog razdoblja bi pristup tim osobnim podacima mogao biti potreban u druge svrhe, na primjer u okviru provedbe pravnih radnji. Odredbama o primitcima ne bi se smjelo u pitanje dovoditi cjelokupno ostvarivanje temeljnih prava zajamčenih Ugovorima, posebno člankom 153. stavkom 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, općih načela nacionalnog ugovornog i radnog prava, prava Unije i nacionalnog prava koje se odnosi na uključenost i opće nadležnosti upravnih, upravljačkih i nadzornih tijela dotičnog trgovačkog društva, kao i, ako je primjenjivo, prava socijalnih partnera da sklapaju i provode kolektivne ugovore, u skladu s nacionalnim pravom i običajima. Odredbe o primitcima također ne bi trebale, ako je to primjenjivo, u pitanje dovoditi nacionalno pravo koje se odnosi na zastupljenost zaposlenika u upravnom, upravljačkom ili nadzornom tijelu.*

- (42) Transakcije s povezanim strankama mogu naštetiti trgovačkim društvima i njihovim dioničarima jer povezanoj stranci mogu omogućiti prisvajanje vrijednosti koja pripada trgovačkom društvu. Stoga su važne odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu interesa **trgovačkih društava** i dioničara. Zbog toga bi države članice trebale osigurati da se **bitne** transakcije s povezanim strankama **█** podnose na **odobrenje** dioničarima **ili upravnom ili nadzornom tijelu u skladu s postupcima kojima se sprečava da povezana stranka iskoristi svoj položaj te kojima se pruža odgovarajuća zaštita interesa trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare.**
- (43) Ako transakcija s povezanom strankom uključuje **direktora ili** dioničara, taj **direktor ili** dioničar **ne bi smio sudjelovati u davanju odobrenja ili glasovanju. Međutim, države članice trebale bi imati mogućnost da dopuste dioničaru koji je povezana stranka sudjelovati u glasovanju pod uvjetom da su nacionalnim pravom predviđene odgovarajuće zaštitne mjere u pogledu postupka glasovanja kako bi se zaštitili interesi trgovačkih društava i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare, kao što je na primjer viši većinski prag za odobrenje transakcija.**

- (44) *Trgovačka društva* trebala bi javno objaviti **bitne** transakcije **najkasnije** u trenutku zaključivanja te transakcije, **i pritom navesti identitet povezane stranke, datum i vrijednost transakcije te sve druge informacije koje su potrebne za ocjenjivanje poštenosti transakcije. Javno otkrivanje tih transakcija, na primjer na internetskim stranicama trgovačkog društva ili na druge lako dostupne načine potrebno je kako bi se dioničarima, vjerovnicima, zaposlenicima i drugim zainteresiranim stranama omogućilo da se informiraju o potencijalnim učincima koje te transakcije mogu imati na vrijednost trgovačkog društva. Točno utvrđivanje identiteta povezane stranke potrebno je radi bolje procjene rizika koji proizlaze iz transakcije i mogućnosti osporavanja transakcije, među ostalim i poduzimanjem pravnih radnji.**
- (45) *Ovom Direktivom utvrđuju se zahtjevi transparentnosti za trgovačka društva, institucionalne ulagatelje, upravitelje imovinom i savjetnike pri glasovanju. Ti zahtjevi transparentnosti nisu namijenjeni tome da se od trgovačkih društava, institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom i savjetnika pri glasovanju zahtijeva da javno otkrivaju neke konkretne dijelove informacija, čije bi otkrivanje ozbiljno štetilo njihovu poslovnom položaju ili, ako nije riječ o komercijalnim poduzećima, interesu njihovih članova ili korisnika. Takvim neotkrivanjem ne bi se smjelo u pitanje dovesti ciljeve zahtjeva otkrivanja utvrđene u ovoj Direktivi.*

- (46) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu odredaba o utvrđivanju identiteta dioničara, prijenosu informacija i olakšavanju izvršavanja prava dioničara, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. ***Te*** bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰.
- (47) ***U provedbenim aktima Komisije posebno bi trebalo pobliže odrediti minimalne zahtjeve za normizaciju u pogledu oblika koje treba koristiti i rokova koje treba poštovati. Dodjelom ovlasti Komisiji da donosi provedbene akte omogućuje se da ti zahtjevi budu stalno u skladu s razvojem tržišta i praksi nadzora te da se spriječi različita provedba odredbi u državama članicama. Takva različita provedba mogla bi dovesti do donošenja neusklađenih nacionalnih normi, što povećava rizike i troškove prekograničnih djelovanja i time ugrožava njihovu djelotvornost i učinkovitost te rezultira dodatnim opterećenjima za posrednike.***

¹⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (48) *Pri izvršavanju svojih provedbenih ovlasti u skladu s ovom Direktivom Komisija bi trebala u obzir uzeti relevantni razvoj tržišta, a posebno postojeće inicijative za samoregulaciju, kao što su, na primjer, tržišne norme za obradu korporativnih akcija i tržišne norme za glavnu skupštinu, te bi trebala poticati korištenje modernih tehnologija u komunikaciji između trgovačkih društava i njihovih dioničara, uključujući preko posrednika te, prema potrebi, drugih sudionika na tržištu.*
- (49) *Kako bi se osiguralo bolje usporedivo i dosljednije prikazivanje izvješća o primitcima, Komisija bi trebala donijeti smjernice radi pobližeg određivanja njegova standardiziranog prikazivanja. Postojeće prakse država članica u pogledu prikazivanja informacija uvrštenih u izvješće o primitcima vrlo su različite i kao posljedica toga pružaju nejednaku razinu transparentnosti i zaštite za dioničare i ulagatelje. Rezultat razlika u praksi je taj da dioničari i ulagatelji, posebno u slučaju prekograničnih ulaganja, imaju poteškoće i troškove kad žele razumjeti i pratiti provedbu politike primitaka te sudjelovati s trgovačkim društvom u tom određenom području. Komisija bi se prije donošenja smjernica prema potrebi trebala savjetovati s državama članicama.*
- (50) Kako bi se osiguralo da se zahtjevi iz ove Direktive ili mjere kojima se provodi ova Direktiva primjenjuju u praksi, svako kršenje tih zahtjeva trebalo bi podlijetati sankcijama. U tu svrhu sankcije bi trebale biti dovoljno odvraćajuće i proporcionalne.

- (51) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive ne mogu dostatno ostvariti države članice zbog međunarodne prirode tržišta vlasničkih instrumenata Unije, a samo djelovanje država članica vjerojatno bi dovelo do različitih skupova pravila koji mogu narušiti ili stvoriti nove prepreke funkcioniranju unutarnjeg tržišta, nego se zbog svojeg opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (52) *Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati u skladu sa zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka i zaštiti privatnosti koje je uvršteno u Povelju Europske unije o temeljnim pravima. Svaka obrada osobnih podataka fizičkih osoba na temelju ove Direktive trebala bi se provesti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679. Posebno, podatci bi trebali biti točni i ažurirani, ispitanik bi trebao biti propisno obaviješten o obradi osobnih podataka u skladu s ovom Direktivom te bi ispitanik trebao imati pravo na ispravak nepotpunih ili netočnih podataka te pravo na brisanje osobnih podataka. Povrh toga, svaki prijenos informacija koje se odnose na identitet dioničara posrednicima iz trećih zemalja trebao bi biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2016/679.*

- (53) *Osobne podatke u okviru ove Direktive trebalo bi obrađivati u posebne svrhe utvrđene ovom Direktivom. Obrada tih osobnih podataka u svrhe različite od prvotnih svrha za koje su bili prikupljeni trebala bi biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.*
- (54) *Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje odredbe utvrđene u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije kojim se uređuju posebne vrste trgovačkih društava ili posebne vrste subjekata poput kreditnih institucija, investicijskih društava, upravitelja imovinom, osiguravajućih društava i mirovinskih fondova. Odredbe bilo kojeg sektorskog zakonodavnog akta Unije trebale bi se smatrati lex specialis u odnosu na ovu Direktivu te bi trebale imati prednost pred ovom Direktivom u mjeri u kojoj su zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi u suprotnosti sa zahtjevima utvrđenima u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije. Međutim, posebne odredbe sektorskog zakonodavnog akta Unije ne bi se smjele tumačiti tako da se ugrožava djelotvorna primjena ove Direktive ili postizanje njezina općeg cilja. Primjena ove Direktive ne bi smjela biti isključena samo zbog činjenice da postoje posebna pravila Unije u određenom sektoru. Ako se ovom Direktivom predviđaju konkretnije odredbe ili uvode dodatni zahtjevi u odnosu na odredbe utvrđene u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije, odredbe utvrđene u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije trebale bi se primjenjivati zajedno s odredbama iz ove Direktive.*

- (55) *Ova Direktiva ne sprečava države članice da usvoje ili da na snazi zadrže strože odredbe u području obuhvaćenom ovom Direktivom kako bi se dodatno olakšalo izvršavanje prava dioničara, potaknulo sudjelovanje dioničara i zaštitili interesi manjinskih dioničara te u druge svrhe kao što su sigurnost i stabilnost kreditnih i financijskih institucija. No te odredbe ne bi smjele ometati djelotvornu primjenu ove Direktive ili postizanje njezinih ciljeva te bi u svakom slučaju trebale biti u skladu s pravilima utvrđenima u Ugovorima.*
- (56) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima¹¹, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (57) *Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹² te je on dao mišljenje 24. listopada 2014¹³,*

¹¹ SL C 369, 17.12.2011, str. 14.

¹² *Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).*

¹³ *SL C 417, 21.11.2014, str. 8.*

Članak 1.

Izmjene Direktive 2007/36/EZ

Direktiva 2007/36/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

- „1. Ovom se Direktivom utvrđuju zahtjevi u vezi s izvršavanjem određenih prava dioničara povezanih s dionicama s pravom glasa u vezi s glavnim skupštinama trgovačkih društava koja imaju sjedište u državi članici i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici. Njome se utvrđuju i ***posebni zahtjevi kako bi se potaknulo, osobito dugoročno, sudjelovanje dioničara. Ti posebni zahtjevi primjenjuju se u vezi s utvrđivanjem identiteta dioničara, prijenosom informacija, olakšavanjem izvršavanja prava dioničara, transparentnošću institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom i savjetnika pri glasovanju, primitcima direktora i transakcijama s povezanim strankama.***
2. Država članica koja je nadležna za uređivanje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom jest država članica u kojoj trgovačko društvo ima svoje sjedište, a upućivanja na „mjerodavno pravo” upućivanja su na pravo te države članice.

Za potrebe primjene poglavlja I.b, nadležna država članica definirana je na sljedeći način:

- (a) za institucionalne ulagatelje i upravitelje imovinom, matična država članica kako je definirana u bilo kojem mjerodavnom sektorskom zakonodavnom aktu Unije;*
- (b) za savjetnike pri glasovanju, država članica u kojoj savjetnik pri glasovanju ima sjedište ili, ako savjetnik pri glasovanju nema sjedište u državi članici, država članica u kojoj savjetnik pri glasovanju ima središnju upravu ili, ako savjetnik pri glasovanju nema ni sjedište niti središnju upravu u državi članici, država članica u kojoj savjetnik pri glasovanju ima poslovni nastan.”;*

(b) u stavku 3. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća*;

(b) subjekte za zajednička ulaganja u smislu članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća;**

*** Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).**

**** Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).”;**

(c) *umeće se sljedeći stavak:*

„3.a Trgovačka društva iz stavka 3. ne izuzimaju se iz odredbi utvrđenih u poglavlju I.b.”;

(d) *dodaju se sljedeći stavci:*

„5. Poglavlje I.a primjenjuje se na posrednike u mjeri u kojoj oni dioničarima ili drugim posrednicima pružaju usluge u vezi s dionicama trgovačkih društava koja imaju sjedište u državi članici i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici.

6. Poglavlje I.b primjenjuje se na:

- (a) institucionalne ulagatelje *u mjeri u kojoj oni izravno ili preko upravitelja imovinom ulažu u dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu,*
- (b) upravitelje imovinom u mjeri u kojoj oni ulažu *u takve dionice* za račun
■ ulagatelja; *i*
- (c) savjetnike pri glasovanju *u mjeri u kojoj oni dioničarima pružaju usluge u vezi s dionicama trgovačkih društava koja imaju sjedište u državi članici i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici.*

7. *Odredbama iz ove Direktive ne dovode se u pitanje odredbe utvrđene u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije kojim se uređuju posebne vrste trgovačkih društava ili posebne vrste subjekta. Ako se ovom Direktivom utvrđuju konkretnija pravila ili uvode dodatni zahtjevi u odnosu na odredbe utvrđene u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije, te se odredbe primjenjuju zajedno s odredbama iz ove Direktive.”.*

2. *Članak 2. mijenja se kako slijedi:*

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) ,uređeno tržište’ znači uređeno tržište kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 21. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća;*

** Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).”;*

(b) dodaju se sljedeće točke:

„(d) „posrednik” **znači** osoba, *kao što je investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/65/EU, kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća** te središnji depozitorij vrijednosnih papira *kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća***, koja pruža usluge pohrane dionica, administriranja dionicama ili održavanja računa vrijednosnih papira za račun dioničara ili drugih osoba;

(e) „institucionalni ulagatelj” *znači*:

- i.* društvo koje obavlja djelatnosti životnog osiguranja u smislu članka 2. stavka **3. točaka (a), (b) i (c)** Direktive **2009/138/EZ** Europskog parlamenta i Vijeća*** te reosiguranja *kako je definirano u članku 13. točki 7. te direktive, pod uvjetom da te djelatnosti obuhvaćaju obveze životnog osiguranja, a koje nije isključeno na temelju te direktive*;
- ii.* institucija za strukovno mirovinsko osiguranje obuhvaćena područjem primjene Direktive (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća**** u skladu s njezinim člankom 2., osim ako je država članica odlučila da neće primjenjivati navedenu direktivu u cijelosti ili djelomično na tu instituciju u skladu s člankom 5. te direktive;

- (f) „upravitelj imovinom” **znači** investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive **2014/65/EU** koje **■** ulagateljima pruža usluge upravljanja portfeljem, UAIF (upravitelj alternativnog investicijskog fonda) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU koji ne ispunjava uvjete za izuzeće u skladu s člankom 3. navedene direktive ili društvo za upravljanje kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/65/EZ ili društvo za investicije koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2009/65/EZ pod uvjetom da za svoje upravljanje nije odabralo društvo za upravljanje koje ima odobrenje za rad u skladu s tom direktivom;

■

- (g) „savjetnik pri glasovanju” znači pravna osoba koja na profesionalnoj *i komercijalnoj osnovi analizira korporativno otkrivanje i, prema potrebi, druge informacije trgovačkih društava uvrštenih na burzu kako bi informirala ulagatelje u vezi s njihovim odlukama pri glasovanju tako što provodi istraživanja, pruža usluge savjetovanja ili daje preporuke ■ za glasovanje koje se odnose na izvršavanje ■ prava glasa;*

■

- (h) „povezana stranka” ima isto značenje kao u međunarodnim računovodstvenim standardima koji su doneseni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća*****;

(i) „direktor” znači:

- i. *svaki član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela trgovačkog društva;*
- ii. *ako nije član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela trgovačkog društva, glavni izvršni direktor i, ako ta funkcija postoji u trgovačkom društvu, zamjenik glavnog izvršnog direktora;*
- iii. *ako je tako odredila država članica, ostale osobe koje obavljaju funkcije slične onima koje se obavljaju u skladu s podtočkom i. ili ii.;*

- (j) *„informacije o identitetu dioničara” znači informacije koje omogućuju utvrđivanje identiteta dioničara, uključujući najmanje sljedeće informacije:*
- i. imena dioničara i njihove kontaktne podatke (uključujući punu adresu i, ako postoji, adresu e-pošte) te, ako je riječ o pravnim osobama, njihov registarski broj ili, ako on nije dostupan, njihov jedinstveni identifikacijski broj kao što je identifikator pravnih osoba;*
 - ii. broj dionica koje drže; i*
 - iii. samo ako to traži trgovačko društvo, jedan od sljedećih podataka ili više njih: vrste ili rodove tih dionica ili datum od kojeg ih drže.*

^{*} *Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).*

^{**} *Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1.).*

^{***} *Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).*

^{****} *Direktiva (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 354, 23.12.2016., str. 37.).*

^{*****} *Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (SL L 243, 11.9.2002., str. 1.).”.*

3. Umeću se sljedeća poglavlja:

„Poglavlje I.a

Utvrđivanje identiteta dioničara, prijenos informacija i olakšavanje izvršavanja prava dioničara

Članak 3.a

Utvrđivanje identiteta dioničara

1. Države članice osiguravaju da **■** trgovačka društva **imaju pravo na utvrđivanje identiteta** svojih dioničara. **Države članice mogu predvidjeti da je trgovačkim društvima koja imaju sjedište na njihovu državnom području dopušteno zatražiti utvrđivanje identiteta samo onih dioničara koji drže više od određenog postotka dionica ili prava glasa. Taj postotak ne smije biti veći od 0,5 %.**
2. Države članice osiguravaju da, na zahtjev trgovačkog društva **ili treće strane koju je trgovačko društvo imenovalo, posrednici** bez odgađanja **dostavljaju** trgovačkom društvu **informacije o identitetu dioničara.**

3. Ako postoji više posrednika u lancu **■** posrednika, *države članice osiguravaju da se zahtjev trgovačkog društva, ili treće strane koju je trgovačko društvo imenovalo, bez odgađanja prenosi među posrednicima i da posrednik koji ima tražene informacije o identitetu dioničara te informacije bez odgađanja izravno prenosi trgovačkom društvu ili trećoj strani koju je trgovačko društvo imenovalo. Države članice osiguravaju da trgovačko društvo može dobiti informacije o identitetu dioničara od bilo kojeg posrednika u lancu koji ima te informacije.*

Države članice mogu i predvidjeti da je trgovačkom društvu dopušteno od središnjeg depozitorija vrijednosnih papira ili drugog posrednika ili pružatelja usluga zatražiti da prikupi informacije o identitetu dioničara, među ostalim od posrednika u lancu posrednika, te da te informacije prenese trgovačkom društvu.

Osim toga države članice mogu predvidjeti da, na zahtjev trgovačkog društva ili treće strane koju je trgovačko društvo imenovalo, posrednici bez odgađanja dostavljaju trgovačkom društvu podatke o sljedećem posredniku u lancu posrednika.

4. *Osobni podatci dioničara obrađuju se u skladu s ovim člankom kako bi se trgovačkom društvu omogućilo da identificira svoje postojeće dioničare da bi s njima izravno komuniciralo s ciljem olakšavanja izvršavanja prava dioničara te olakšavanja sudjelovanja dioničara u trgovačkom društvu.*

Ne dovodeći u pitanje nijedno dulje razdoblje pohrane utvrđeno u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije, države članice osiguravaju da trgovačka društva i posrednici ne pohranjuju osobne podatke dioničara koji su im dostavljeni u skladu s ovim člankom u svrhu utvrđenu ovim člankom dulje od 12 mjeseci nakon što su postali svjesni činjenice da dotična osoba više nije dioničar.

Države članice mogu zakonom predvidjeti obradu osobnih podataka dioničara u druge svrhe.

5. *Države članice osiguravaju da pravne osobe imaju pravo na ispravak nepotpunih ili netočnih informacija o identitetu dioničara.*
6. *Države članice osiguravaju da se ne smatra da posrednik koji otkriva informacije o identitetu dioničara u skladu s pravilima utvrđenima u ovom članku krši ijedno ograničenje u pogledu otkrivanja informacija nametnuto ugovorom ili bilo kojim zakonom ili drugim propisom.*

7. *Države članice do ... [24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] obavješćuju europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (ESMA), osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća* o tome jesu li ograničile utvrđivanje identiteta dioničara na one dioničare koji drže više od određenog postotka dionica ili prava glasa u skladu sa stavkom 1. te, ako jesu, o primjenjivom postotku. ESMA objavljuje te informacije na svojim internetskim stranicama.*
8. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se pobliže određuju **minimalni** zahtjevi za prenošenje informacija utvrđeni u stavku 2. ■ u pogledu **oblika** informacija koje treba prenijeti, oblika zahtjeva, **uključujući njihovu sigurnost i interoperabilnost**, ■ te rokova koje treba poštovati. Ti provedbeni akti donose se **do ... [15 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]** u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14.a stavka 2.

Članak 3.b

Prijenos informacija

1. Države članice osiguravaju da se od **posrednika zahtijeva da bez odgađanja** prenose **sljedeće informacije od** trgovačkog društva **do** dioničara **ili** **do** treće strane koju je imenovao dioničar **:**
 - (a) informacije **koje je trgovačko društvo obvezno dati dioničaru kako bi mu omogućilo** izvršavanje prava **koja** proizlaze iz njegovih dionica **i koje** **su** upućene svim dioničarima koji drže dionice tog roda; **ili**
 - (b) **ako su informacije iz točke (a) dostupne dioničarima na internetskim stranicama trgovačkog društva, obavijest o tome gdje se na internetskim stranicama te informacije mogu naći.**
2. Države članice od trgovačkih društava zahtijevaju da **posrednicima** u standardiziranom obliku i pravodobno dostave informacije **iz stavka 1. točke (a) ili obavijest iz stavka 1. točke (b).**
3. **Međutim, države članice ne zahtijevaju da se informacije iz stavka 1. točke (a) ili obavijest iz stavka 1. točke (b) prenose ili dostavljaju u skladu sa stavcima 1. i 2. ako trgovačka društva te informacije ili tu obavijest izravno šalju svim svojim dioničarima ili trećoj strani koju je imenovao dioničar.**

4. Države članice obvezuju **posrednike** da bez odgađanja trgovačkom društvu prenesu, u skladu s uputama primljenima od dioničara, informacije primljene od dioničara povezane s izvršavanjem prava koja proizlaze iz njihovih dionica.
5. Ako postoji više posrednika u lancu **posrednika**, informacije iz stavaka 1. i 4. prenose se među posrednicima bez **odgađanja**, *osim ako posrednik može proslijediti informacije izravno trgovačkom društvu ili dioničaru ili trećoj strani koju je imenovao dioničar.*
6. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se pobliže određuju **minimalni** zahtjevi za prenošenje informacija utvrđeni u stavcima od 1. do 5. ovog članka **u pogledu vrste i oblika informacija koje treba prenijeti, uključujući njihovu sigurnost i interoperabilnost, te rokova koje treba poštovati. Ti se provedbeni akti donose do ... *[15 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]* u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14.a stavka 2.**

Članak 3.c

Olakšavanje izvršavanja prava dioničara

1. Države članice osiguravaju da ***posrednici olakšavaju*** izvršavanje prava dioničara, uključujući pravo na sudjelovanje i glasovanje na glavnim skupštinama, na barem ***jedan*** od sljedećih načina:
 - (a) posrednik poduzima potrebne radnje kako bi dioničar ili treća strana koju je imenovao dioničar mogli sami izvršavati prava;
 - (b) posrednik izvršava prava koja proizlaze iz dionica nakon izričitog odobrenja i upute dioničara i u korist dioničara.

2. Države članice osiguravaju da *se pri elektroničkom glasovanju osobi koja je glasovala pošalje elektronička potvrda o primitku glasova.*

Države članice osiguravaju da nakon glavne skupštine dioničar ili treća strana koju je dioničar imenovao mogu dobiti, barem na zahtjev, potvrdu o tome da je trgovačko društvo valjano zabilježilo i brojalo njihove glasove, osim u slučaju da im je ta informacija već dostupna. Države članice mogu odrediti rok za zahtijevanje takve potvrde. Taj rok ne može biti dulji od tri mjeseca od dana glasovanja.

Ako posrednik *dobije potvrdu kako je navedeno u prvom ili drugom podstavku*, on je *bez odgađanja* prenosi dioničaru *ili trećoj strani koju je dioničar imenovao*. Ako postoji više posrednika u lancu **posrednika**, potvrda se prenosi među posrednicima bez **odgađanja**, *osim ako se potvrda može izravno prenijeti dioničaru ili trećoj strani koju je dioničar imenovao.*

3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se pobliže određuju *minimalni* zahtjevi za olakšavanje izvršavanja prava dioničara utvrđeni u stavcima 1. i 2. ovog članka **u pogledu vrsta** **olakšavanja**, *oblika elektroničke potvrde o primitku glasova, oblika za prijenos potvrde o tome da su glasovi valjano zabilježeni i prebrojeni preko lanca posrednika, uključujući njihovu sigurnost i interoperabilnost*, te rokova koje treba poštovati. Ti provedbeni akti donose se do ... *[15 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]* u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14.a stavka 2.

Članak 3.d

Nediskriminacija, proporcionalnost i transparentnost troškova

1. Države članice ***zahtijevaju od*** posrednika ***da javno otkriju sve primjenjive troškove*** u pogledu usluga koje se pružaju u skladu s ovim poglavljem, ***zasebno za svaku uslugu*** .
2. Države članice osiguravaju da su svi troškovi koje posrednik naplaćuje dioničarima, trgovačkim društvima ili drugim posrednicima nediskriminirajući i proporcionalni ***u odnosu na stvarne troškove nastale pri pružanju usluga***. Sve razlike ***među*** troškovima koji su naplaćeni između domaćeg i prekograničnog izvršavanja prava ***dopuštaju se samo ako su*** valjano opravdane ***i ako odražavaju razlike u stvarnim troškovima nastalima pri pružanju usluga***.
3. ***Države članice mogu posrednicima zabraniti naplaćivanje naknada za usluge koje se pružaju u skladu s ovim poglavljem.***

Članak 3.e

Posrednici iz trećih zemalja

Ovo se poglavlje primjenjuje i na posrednike koji nemaju ni sjedište niti središnju upravu u Uniji kad pružaju usluge iz članka 1. stavka 5.

Članak 3.f

Informacije o provedbi

- 1. Nadležna tijela obavješćuju Komisiju o znatnim praktičnim poteškoćama pri provedbi odredbi iz ovog poglavlja ili o slučajevima nepoštovanja odredbi iz ovog poglavlja od strane posrednika iz Unije ili iz trećih zemalja.***
- 2. Komisija u bliskoj suradnji s ESMA-om i europskim nadzornim tijelom (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo), osnovanim Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća**, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi ovog poglavlja, među ostalim o njegovoj djelotvornosti te o poteškoćama pri njegovoj praktičnoj primjeni i provedbi, uzimajući istodobno u obzir relevantni razvoj tržišta na razini Unije i na međunarodnoj razini. U izvješću se također obraća pozornost na prikladnost područja primjene ovog poglavlja u odnosu na posrednike iz trećih zemalja. Komisija objavljuje izvješće do ... [šest godina od datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].***

Poglavlje I.b

Transparentnost institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom i savjetnika pri glasovanju

Članak 3.g

Politika sudjelovanja

1. Države članice osiguravaju da institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom ***postupaju u skladu sa zahtjevima navedenima u točkama (a) i (b) ili da javno otkriju jasno i argumentirano objašnjenje o tome zašto su se odlučili za to da ne poštuju jedan od tih zahtjeva ili više njih.***
 - (a) ***Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom razvijaju i javno otkrivaju politiku sudjelovanja u kojoj se opisuje kako uključuju sudjelovanje dioničara u svoju strategiju ulaganja. U toj se politici opisuje kako prate trgovačka društva u koja se ulaže u pogledu relevantnih pitanja, uključujući strategiju, financijske i nefinancijske rezultate i rizik, strukturu kapitala, socijalni i okolišni utjecaj te korporativno upravljanje, kako vode dijaloge s trgovačkim društvima u koja se ulaže, izvršavaju prava glasa i ostala prava povezana s dionicama, surađuju s drugim dioničarima, komuniciraju s relevantnim dionicima trgovačkih društava u koja se ulaže te upravljaju stvarnim i mogućim sukobima interesa povezanim sa svojim sudjelovanjem.***

- (b) *Institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom jednom godišnje javno otkrivaju način na koji se provodi njihova politika sudjelovanja, uključujući opći opis načina glasovanja, objašnjenje o najvažnijim glasovima i korištenje usluga savjetnika pri glasovanju. Oni javno otkrivaju način na koji su glasovali na glavnim skupštinama trgovačkih društava u kojima drže dionice. Iz takvog otkrivanja mogu se isključiti glasovi koji su nevažni zbog predmeta glasovanja ili veličine udjela u trgovačkom društvu.*
2. *Informacije iz stavka 1. moraju biti besplatno dostupne na internetskim stranicama institucionalnog ulagatelja ili upravitelja imovinom. Države članice mogu predvidjeti da se te informacije besplatno objavljuju preko nekih drugih sredstava lako dostupnih na internetu.*
- Ako upravitelj imovinom *provodi politiku sudjelovanja, uključujući glasovanje*, za račun institucionalnog ulagatelja, institucionalni ulagatelj navodi gdje je upravitelj imovinom objavio te informacije o glasovanju.
3. *Pravila o sukobu interesa koja se primjenjuju na institucionalne ulagatelje i upravitelje imovinom, uključujući članak 14. Direktive 2011/61/EU, članak 12. stavak 1. točku (b) i članak 14. stavak 1. točku (d) Direktive 2009/65/EZ i relevantna provedbena pravila te članak 23. Direktive 2014/65/EU, također se primjenjuju u pogledu aktivnosti sudjelovanja.*

Članak 3.h

Strategija ulaganja institucionalnih ulagatelja i dogovori s upraviteljima imovinom

1. Države članice osiguravaju da institucionalni ulagatelji **■** javno otkrivaju način na koji ***su glavni elementi*** njihove strategije kapitalnih ulaganja u skladu s profilom i trajanjem njihovih obveza, ***posebno dugoročnih***, te kako ***doprinose*** srednjoročnim do dugoročnim rezultatima njihove imovine **■**.
2. ***Države članice osiguravaju da***, ako upravitelj imovinom ulaže za račun institucionalnog ulagatelja, na diskrecijskoj osnovi pojedinačno za svakog klijenta ili preko subjekta za zajednička ulaganja, institucionalni ulagatelj **■** javno otkriva ***sljedeće informacije o svojem*** dogovoru s upraviteljem imovinom **■** :
 - (a) ***kako dogovor s upraviteljem imovinom*** potiče upravitelja imovinom da uskladi svoju strategiju ulaganja i odluke s profilom i trajanjem obveza ***institucionalnog ulagatelja, posebno dugoročnih obveza***;
 - (b) ***kako taj dogovor*** potiče upravitelja imovinom da donosi odluke o ulaganju na temelju ***procjena o*** srednjoročnim do dugoročnim ***financijskim i nefinancijskim*** rezultatima trgovačkog društva ***u koje se ulaže*** i da surađuje s trgovačkim društvima ***u koja se ulaže*** radi poboljšanja ***njihovih srednjoročnih do dugoročnih*** rezultata;

- (c) *kako su metoda i vremenski okvir ocjene rezultata upravitelja imovinom i primitci za usluge upravljanja imovinom u skladu s profilom i trajanjem obveza institucionalnog ulagatelja, posebno dugoročnih obveza, te na koji se način njima uzimaju u obzir apsolutni dugoročni rezultati;*
- (d) *kako institucionalni ulagatelj prati troškove prometa portfelja koje je ostvario upravitelj imovinom te kako on definira i prati ciljani promet portfelja ili raspon prometa ;*
- (e) *trajanje dogovora s upraviteljem imovinom.*

Ako dogovor s upraviteljem imovinom ne sadržava jedan ili više **tih** elemenata , institucionalni ulagatelj mora za to dati jasno i argumentirano objašnjenje.

3. *Informacije iz stavaka 1. i 2. ovoga članka moraju biti besplatno dostupne na internetskim stranicama institucionalnog ulagatelja i ažurirati se jednom godišnje, osim ako ne dođe do bitne izmjene. Države članice mogu predvidjeti da te informacije budu besplatno dostupne preko nekih drugih sredstava lako dostupnih na internetu.*

Države članice osiguravaju da institucionalnim ulagateljima uređenima Direktivom 2009/138/EZ bude dopušteno uvrstiti te informacije u svoje izvješće o solventnosti i financijskom stanju iz članka 51. te direktive.

1. Države članice osiguravaju da upravitelji imovinom **jednom godišnje** institucionalnom ulagatelju s kojim su sklopili **dogovore** iz članka 3.h otkriju način na koji su njihova strategija ulaganja i njezina provedba u skladu s tim dogovorom te način na koji one doprinose srednjoročnim do dugoročnim rezultatima imovine institucionalnog ulagatelja **ili fonda**. **Takvo otkrivanje obuhvaća izvješćivanje o ključnim znatnim srednjoročnim do dugoročnim rizicima povezanim s ulaganjima, o sastavu portfelja, o prometu i troškovima prometa, o korištenju usluga savjetnika pri glasovanju za potrebe aktivnosti sudjelovanja, kao i o njihovoj politici pozajmljivanja vrijednosnih papira i načinu na koji se ona primjenjuje u svrhu izvršavanja aktivnosti sudjelovanja, kada je to primjenjivo, posebno tijekom glavne skupštine trgovačkih društava u koja se ulaže. Takvo otkrivanje također obuhvaća informacije o tome donose li oni i, ako to čine, na koji način donose odluke o ulaganju na osnovi ocjena srednjoročnih do dugoročnih rezultata trgovačkog društva u koje se ulaže, uključujući nefinancijske rezultate, te o tome jesu li i, ako jesu, koji su sukobi interesa nastali u vezi s aktivnostima sudjelovanja te kako su ih upravitelji imovinom rješavali.**

2. *Države članice mogu predvidjeti da se informacije iz stavka 1. otkrivaju zajedno s godišnjim izvješćem iz članka 68. Direktive 2009/65/EZ ili članka 22. Direktive 2011/61/EU ili s periodičnim obavješćavanjem iz članka 25. stavka 6. Direktive 2014/65/EU.*

Ako su informacije otkrivene u skladu sa stavkom 1. već javno dostupne, upravitelj imovinom ne mora ih dostaviti institucionalnim ulagatelju izravno.

3. *Države članice mogu zahtijevati da se informacije otkrivene u skladu sa stavkom 1. barem na zahtjev dostavljaju i drugim ulagateljima istoga fonda ako upravitelj imovinom ne upravlja imovinom na diskrecijskoj osnovi pojedinačno za svakog klijenta.*

Članak 3.j

Transparentnost savjetnika pri glasovanju

1. *Države članice osiguravaju da savjetnici pri glasovanju javno otkrivaju upućivanje na kodeks ponašanja koji primjenjuju te da izvješćuju o primjeni tog kodeksa ponašanja.*

Ako savjetnici pri glasovanju ne primjenjuju kodeks ponašanja, moraju za to dati jasno i argumentirano objašnjenje. Ako savjetnici pri glasovanju primjenjuju kodeks ponašanja, no odstupe od bilo koje od njegovih preporuka, moraju izjaviti od kojih dijelova odstupaju, dati objašnjenje tog odstupanja i prema potrebi navesti sve donesene alternativne mjere.

Informacije iz ovoga stavka moraju biti javno dostupne besplatno na internetskim stranicama savjetnika pri glasovanju i ažurirati se jednom godišnje.

2. **Države članice osiguravaju da** savjetnici pri glasovanju, **kako bi odgovarajuće informirali svoje klijente o točnosti i pouzdanosti svojih aktivnosti, najmanje** jednom godišnje javno otkrivaju sve sljedeće informacije povezane s pripremom svojih **istraživanja, savjetovanja i** preporuka za glasovanje:

- (a) osnovne karakteristike metodologija i modela koje primjenjuju;
- (b) glavne izvore informacija kojima se koriste;
- (c) **postupke uvedene radi osiguranja kvalitete istraživanja, savjetovanja i preporuka za glasovanje te kvalifikacija uključenih djelatnika;**
- (d) uzimaju li u obzir i, ako da, na koji način uvjete na nacionalnom tržištu te pravne i regulatorne uvjete **i uvjete specifične za trgovačka društva;**
- (e) **osnovne karakteristike politika glasovanja koje primjenjuju za svako tržište;**
- (f) komuniciraju li s trgovačkim društvima koja su predmet **njihova istraživanja, savjetovanja ili** preporuka za glasovanje **te s dionicima trgovačkog društva** i, ako da, u kojoj mjeri i kakva je priroda toga;

(g) politiku u pogledu sprečavanja mogućih sukoba interesa i upravljanja njima.

Informacije navedene u ovom stavku moraju biti javno dostupne na internetskim stranicama savjetnika pri glasovanju i ostati besplatno dostupne najmanje tri godine od dana objave. Te se informacije ne moraju otkriti zasebno ako su dostupne kao dio otkrivanja na temelju stavka 1.

3. Države članice osiguravaju da savjetnici pri glasovanju utvrđuju i bez ■ odgađanja otkrivaju svojim klijentima ■ svaki stvarni ili mogući sukob interesa ili poslovni odnos koji može utjecati na pripremu *njihova istraživanja, savjetovanja ili* preporuka za glasovanje te mjere koje su poduzeli s ciljem uklanjanja ili smanjenja stvarnih ili mogućih sukoba interesa *ili upravljanja njima*.
4. *Ovaj se članak primjenjuje i na savjetnike pri glasovanju koji nemaju ni sjedište niti središnju upravu u Uniji i koji svoje aktivnosti obavljaju putem poslovnog nastana u Uniji.*

Članak 3.k

Preispitivanje

1. *Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi članaka 3.g, 3.h i 3.i, uključujući procjenu potrebe da se od upravitelja imovinom zahtijeva da javno otkrivaju određene informacije u skladu s člankom 3.i, uzimajući u obzir relevantni razvoj tržišta u Uniji i na međunarodnoj razini. To izvješće objavljuje se do ... [pet godina od dana stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i prema potrebi mu se prilažu zakonodavni prijedlozi.*

2. *Komisija u bliskoj suradnji s ESMA-om i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi članka 3.j, uključujući izvješće o prikladnosti njegova područja primjene i njegovoj djelotvornosti te procjenu potrebe za uspostavom regulatornih zahtjeva za savjetnike pri glasanju, uzimajući u obzir relevantni razvoj tržišta u Uniji i na međunarodnoj razini. To izvješće objavljuje se do ... [šest godina od dana stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] i prema potrebi mu se prilažu zakonodavni prijedlozi.*
-

* *Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).*

** *Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).”.*

4. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 9.a

Pravo na glasovanje o politici primitaka

1. Države članice osiguravaju da **trgovačka društva utvrde politiku primitaka u pogledu direktora te** da dioničari **na glavnoj skupštini** imaju pravo glasovati o politici primitaka.
2. **Države članice osiguravaju da je glasovanje dioničara o politici primitaka na glavnoj skupštini obvezujuće.** Trgovačka društva svojim direktorima isplaćuju primitke samo u skladu s politikom primitaka koja je odobrena **na glavnoj skupštini**.

Ako politika primitaka nije odobrena i ako se predložena politika ne odobri na glavnoj skupštini, trgovačko društvo može nastaviti isplaćivati svojim direktorima primitke u skladu s postojećim praksama te na sljedećoj glavnoj skupštini podnosi revidiranu politiku na odobrenje.

Ako postoji odobrena politika primitaka, a predložena se nova politika ne odobri na glavnoj skupštini, trgovačko društvo nastavlja isplaćivati svojim direktorima primitke u skladu s postojećom odobrenom politikom te na sljedećoj glavnoj skupštini podnosi revidiranu politiku na odobrenje.

3. *Međutim, države članice mogu predvidjeti da glasovanje o politici primitaka na glavnoj skupštini bude savjetodavno. U tom slučaju trgovačka društva svojim direktorima isplaćuju primitke samo u skladu s politikom primitaka koja je podnesena na takvo glasovanje na glavnoj skupštini. Ako se na glavnoj skupštini odbije predložena politika primitaka, trgovačko društvo na sljedećoj glavnoj skupštini podnosi revidiranu politiku na glasovanje.*
4. *Države članice mogu trgovačkim društvima u iznimnim okolnostima dopustiti privremeno odstupanje od politike primitaka pod uvjetom da politika sadržava postupovne uvjete pod kojima se to odstupanje može primjenjivati i da se u njoj točno navode elementi politike od kojih se može odstupati.*

Iznimne okolnosti iz prvog podstavka obuhvaćaju samo situacije u kojima je odstupanje od politike primitaka potrebno za ostvarivanje dugoročnih interesa i održivosti trgovačkog društva u cjelini ili za jamčenje njegova redovnog poslovanja.
5. *Države članice osiguravaju da trgovačka društva podnose politiku primitaka na glasovanje na glavnoj skupštini pri svakoj bitnoj izmjeni, a u svakom slučaju najmanje svake četiri godine.*

6. Politika primitaka *doprinosi poslovnoj strategiji*, dugoročnim interesima i održivosti trgovačkog društva *te se u njoj objašnjava na koji se to način postiže*. Ona je jasna i *razumljiva te se u njoj opisuju različite sastavnice* fiksnih i varijabilnih primitaka, uključujući sve *bonuse i ostale* koristi u bilo kojem obliku, *koji se mogu dodijeliti direktorima te se navodi njihov relativni udio*.

U politici primitaka objašnjava se kako su se pri utvrđenju politike *primitaka* u obzir uzimale plaće i uvjeti rada zaposlenika trgovačkog društva ■ .

Kad trgovačko društvo dodjeljuje varijabilne primitke, u politici primitaka *određuju se jasni, sveobuhvatni i raznoliki kriteriji dodjele varijabilnih primitaka*. U politici primitaka navode se kriteriji za financijske i nefinancijske rezultate, *uključujući prema potrebi kriterije povezane s korporativnom društvenom odgovornošću*, i objašnjava se način na koji se njima doprinosi *ciljevima iz prvog podstavka* ■ te metode koje treba primijeniti radi određivanja opsega u kojem su kriteriji za rezultate ispunjeni. *U njoj se navode informacije o svim* razdobljima odgode ■ i mogućnosti trgovačkog društva da zatraži povrat varijabilnih primitaka.

Ako trgovačko društvo dodjeljuje primitke na osnovi dionica, u politici se određuju razdoblja ostvarenja prava i, ako je primjenjivo, zadržavanje dionica nakon ostvarenja prava te se objašnjava kako primitci na osnovi dionica doprinose ciljevima iz prvog podstavka.

U politici primitaka navodi se *trajanje* ugovora *ili dogovora* s direktorima i primjenjivi otkazni rokovi, *glavna obilježja dopunskog mirovinskog osiguranja ili programa prijevremene mirovine i uvjeti raskida ugovora* te plaćanja povezana s raskidom .

U politici primitaka objašnjava se proces donošenja odluka koji *se primjenjuje* za njezino određivanje, *reviziju i provedbu, uključujući mjere za izbjegavanje sukoba interesa ili upravljanje njima, te, ako je primjenjivo, uloga odbora za primitke ili drugih odbora*. U slučaju revizije politike u njoj se *opisuju i objašnjavaju* sve bitne promjene i načini na koji se uzimaju u obzir *glasovi i* stajališta dioničara o politici *te izvješća od zadnjeg glasovanja o politici primitaka na glavnoj skupštini dioničara*.

7. Države članice osiguravaju da se nakon *glasovanja o politici primitaka na glavnoj skupštini ta politika zajedno s datumom i rezultatima glasovanja* bez odgađanja objavi na internetskim stranicama trgovačkog društva i *da ondje ostane* javno dostupna *besplatno* najmanje za cijelo vrijeme njezine primjene.

Članak 9.b

Informacije koje treba navesti u izvješću o primitcima i pravo na glasovanje o izvješću o primitcima

1. Države članice osiguravaju da trgovačko društvo sastavi jasno i razumljivo izvješće o primitcima koje sadržava sveobuhvatan pregled primitaka, uključujući sve koristi u bilo kojem obliku, koja su dodijeljena **ili trebaju biti dodijeljena tijekom zadnje financijske godine** pojedinim direktorima, uključujući novozaposlene i nekadašnje direktore, **u skladu s politikom primitaka iz članka 9.a.**

Ako je to primjenjivo, izvješće o primitcima sadržava sljedeće informacije o primitcima svakog pojedinog direktora:

- (a) ukupne primitke raščlanjene prema komponentama, relativni udio fiksnih i varijabilnih primitaka, objašnjenje načina na koji su ukupni primitci **u skladu s donesenom politikom primitaka, uključujući način na koji ona doprinosi** dugoročnim rezultatima **trgovačkog društva**, te informacije o načinu primjene kriterija za rezultate;
- (b) **godišnju** promjenu primitaka, **rezultata** trgovačkog društva i prosječnih primitaka zaposlenika trgovačkog društva, osim direktora, koji su bili zaposleni **na osnovi ekvivalenta** punog radnog vremena, **tijekom najmanje pet** zadnjih financijskih godina, **prikazane zajedno u obliku kojim se omogućuje usporedba**;

- (c) sve primitke ■ od svih poduzeća koja pripadaju istoj grupi, *kako je definirana u članku 2. točki 11. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća**;
 - (d) broj dionica i dioničkih opcija koje su dodijeljene ili ponuđene te glavne uvjete za izvršenje prava, uključujući cijenu i datum izvršenja te svaku njihovu promjenu;
 - (e) informacije o upotrebi mogućnosti zahtjeva za povrat varijabilnih primitaka;
 - (f) informacije o *svakom otklonu od postupka provedbe politike primitaka navedenog u članku 9.a stavku 6. te o svim odstupanjima koja se primjenjuju u skladu s člankom 9.a stavkom 4., uključujući objašnjenje o prirodi iznimnih okolnosti te naznaku o tome od kojih se točno elemenata odstupilo.*
2. Države članice osiguravaju da *trgovačka društva u svoje izvješće o primitcima ne uključuju posebne kategorije osobnih podataka o pojedinim direktorima u smislu članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća** ni osobne podatke koji se odnose na obiteljsku situaciju pojedinih direktora.*

3. *Trgovačka društva obrađuju osobne podatke direktora, uvrštene u izvješće o primitcima u skladu s ovim člankom, u svrhu povećanja korporativne transparentnosti u pogledu primitaka direktora kako bi se povećala odgovornost direktora i poboljšao nadzor dioničara nad primitcima direktora.*

Ne dovodeći u pitanje nijedno dulje razdoblje utvrđeno u bilo kojem sektorskom zakonodavnom aktu Unije, države članice osiguravaju da trgovačka društva više ne čine javno dostupnima u skladu sa stavkom 5. ovog članka osobne podatke direktora uvrštene u izvješće o primitcima u skladu s ovim člankom nakon što prođe 10 godina od objavljivanja izvješća o primitcima.

Države članice mogu zakonom predvidjeti obradu osobnih podataka direktora u druge svrhe.

4. Države članice osiguravaju da **godišnja glavna skupština** ima pravo **održati savjetodavno** glasovanje o izvješću o primitcima za zadnju financijsku godinu **■**. Trgovačko društvo u sljedećem izvješću o primitcima objašnjava **■** na koji se način glasovanje **glavne skupštine** uzelo u obzir.

Međutim, za mala i srednja trgovačka društva kako su definirana u članku 3. stavcima 2. i 3. Direktive 2013/34/EU države članice mogu umjesto glasovanja predvidjeti da se izvješće o primitcima za zadnju financijsku godinu podnese na raspravu na godišnjoj glavnoj skupštini kao zasebna točka dnevnog reda. Trgovačko društvo u sljedećem izvješću o primitcima objašnjava na koji se način rasprava na glavnoj skupštini uzela u obzir.

5. *Ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 4., nakon glavne skupštine trgovačka društva na svojim internetskim stranicama besplatno i na razdoblje od 10 godina čine javno dostupnim izvješće o primitcima te mogu odlučiti da ono ostane dostupno tijekom duljeg razdoblja pod uvjetom da više ne sadržava osobne podatke direktora. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo provjerava jesu li dostavljene informacije koje se zahtijevaju ovim člankom.*

Države članice osiguravaju da direktori trgovačkog društva, djelujući u okviru nadležnosti koje su im dodijeljene na temelju nacionalnog prava, imaju kolektivnu odgovornost osigurati da se izvješće o primitcima sastavlja i objavljuje u skladu sa zahtjevima ove Direktive. Države članice osiguravaju da se njihovi zakoni i drugi propisi o odgovornosti, barem prema trgovačkom društvu, primjenjuju na direktore trgovačkog društva zbog kršenja obveza iz ovoga stavka.

6. *Radi osiguranja usklađenosti u vezi s ovim člankom Komisija donosi smjernice kako bi se pobliže odredilo standardizirano prikazivanje informacija utvrđenih u stavku 1. ■*

Članak 9.c

Transparentnost i odobravanje transakcija s povezanim strankama

1. Države članice definiraju bitne transakcije za potrebe ovog članka uzimajući u obzir:

- (a) utjecaj koji informacije o transakciji mogu imati na ekonomske odluke dioničara trgovačkog društva;**
- (b) rizike koje transakcija stvara za trgovačko društvo i njegove dioničare koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare.**

Pri definiranju bitnih transakcija države članice određuju jedan ili više kvantitativnih omjera koji se temelje na učinku transakcije na financijski položaj, prihode, imovinu, kapitalizaciju, uključujući vlasničke instrumente, ili promet trgovačkog društva ili uzimaju u obzir prirodu transakcije i položaj povezane stranke.

Države članice mogu donijeti definicije bitnosti za primjenu stavka 4. koje se razlikuju od onih za primjenu stavaka 2. i 3. te ih mogu razlikovati u skladu s veličinom trgovačkog društva.

2. Države članice osiguravaju da trgovačka društva **javno najavljuju bitne** transakcije s povezanim strankama **najkasnije** u trenutku zaključivanja transakcije. Najava **■** mora sadržavati **barem** informacije o prirodi odnosa s povezanom strankom, imenu povezane stranke, **datumu i vrijednosti** transakcije i druge informacije potrebne da bi se procijenilo **je li** transakcija **poštena i razumna sa stajališta trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare**.
3. Države članice mogu predvidjeti da se javnoj najavi **iz stavka 2. prilaže izvješće u kojemu se procjenjuje je li transakcija poštena i razumna sa stajališta trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare, te u kojemu se objašnjavaju pretpostavke na kojima se temelji i korištene metode**.

To izvješće sastavlja netko od sljedećih:

- (a) neovisna treća strana;***
- (b) upravno ili nadzorno tijelo trgovačkog društva;***
- (c) revizijski odbor ili bilo koji odbor sastavljen većinom od neovisnih direktora.***

Države članice osiguravaju da povezane stranke ne sudjeluju u sastavljanju izvješća.

4. Države članice osiguravaju da **bitne** transakcije s povezanim strankama **odobri** glavna skupština **ili upravno ili nadzorno tijelo trgovačkog društva u skladu s postupcima kojima se povezana stranka sprečava u tome da iskoristi svoj položaj te kojima se pruža odgovarajuća zaštita interesa trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare.**

Države članice mogu predvidjeti da dioničari na glavnoj skupštini imaju pravo glasovati o bitnim transakcijama s povezanim strankama koje je odobrilo upravno ili nadzorno tijelo trgovačkog društva.

Ako transakcija s povezanom strankom uključuje **direktora ili** dioničara, **direktor ili** dioničar **ne sudjeluje u odobravanju ili** glasovanju. ■

Države članice mogu dopustiti **dioničaru koji je povezana stranka sudjelovati u glasovanju, pod uvjetom da se nacionalnim pravom osiguraju odgovarajuće zaštitne mjere koje se primjenjuju prije ili tijekom postupka glasovanja radi zaštite interesa trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare, tako što se povezana stranka sprečava u tome da odobri transakciju unatoč suprotnom mišljenju većine dioničara koji nisu povezana stranka ili unatoč suprotnom mišljenju većine neovisnih direktora.**

5. *Stavci 2., 3. i 4. ne primjenjuju se na transakcije sklopljene u uobičajenom tijeku poslovanja i zaključene u redovnim tržišnim uvjetima. Za takve transakcije upravno ili nadzorno tijelo trgovačkog društva uspostavlja unutarnji postupak kako bi se periodično ocijenilo jesu li ti uvjeti ispunjeni. Povezane stranke ne sudjeluju u tom ocjenjivanju.*

Međutim, države članice mogu predvidjeti da trgovačka društva na transakcije sklopljene u uobičajenom tijeku poslovanja i zaključene u redovnim tržišnim uvjetima primjenjuju zahtjeve iz stavka 2., 3. ili 4.

6. Države članice mogu iz zahtjeva iz stavaka 2., 3. i 4. isključiti *ili trgovačkim društvima dopustiti da isključe:*

- (a) transakcije sklopljene između trgovačkog društva i njegovih društava kćeri, pod uvjetom da su u potpunom vlasništvu trgovačkog društva ili da nijedna druga povezana stranka trgovačkog društva nije interesno povezana s društvom kćeri ili da se nacionalnim pravom pri takvim transakcijama osigurava odgovarajuća zaštita interesa trgovačkog društva, društva kćeri i njihovih dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare;*
- (b) jasno definirane vrste transakcija za koje se nacionalnim pravom zahtijeva odobrenje glavne skupštine, pod uvjetom da se posebno vodi računa o poštenom postupanju prema svim dioničarima i interesima trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare, i da su oni odgovarajuće zaštićeni tim pravnim odredbama;*
- (c) transakcije povezane s primitcima direktora, ili određenim elementima primitaka direktora, koja su dodijeljena ili trebaju biti dodijeljena u skladu s člankom 9.a;*
- (d) transakcije koje su sklopile kreditne institucije na temelju mjera čija je svrha zaštita njihovu stabilnost i koje je donijelo nadležno tijelo zaduženo za bonitetni nadzor u smislu prava Unije;*
- (e) transakcije ponuđene svim dioničarima pod istim uvjetima, pri kojima se osigurava jednako postupanje prema svim dioničarima i zaštita interesa trgovačkog društva.*

7. *Države članice osiguravaju da trgovačka društva javno najavljuju bitne transakcije zaključene između povezane stranke trgovačkog društva i društva kćeri tog trgovačkog društva. Države članice mogu također predvidjeti da se toj najavi priloži izvješće u kojemu se procjenjuje je li transakcija poštena i razumna sa stajališta trgovačkog društva i dioničara koji nisu povezana stranka, uključujući manjinske dioničare, te u kojemu se objašnjavaju pretpostavke na kojima se temelji i korištene metode. Izuzeća iz stavaka 5. i 6. također se primjenjuju na transakcije navedene u ovom stavku.*
8. *Države članice osiguravaju da se transakcije s istom povezanom strankom, koje su zaključene tijekom bilo kojeg razdoblja od 12 mjeseci ili u istoj financijskoj godini i koje nisu podlijegale obvezama navedenima u stavcima 2., 3. ili 4., agregiraju za potrebe tih stavaka.*
9. *Ovim člankom ne dovode se u pitanje pravila o objavljivanju povlaštenih informacija kako su navedena u članku 17. Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća***.*

-
- * *Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).*
- ** *Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).*
- *** *Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 173, 12.6.2014., str. 1.).”*

5. Umeće se sljedeće poglavlje:

„Poglavlje II.a

Provedbeni akti i sankcije

Članak 14.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ*. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća**.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 14.b

Mjere i sankcije

Države članice utvrđuju pravila o ***mjerama i*** sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe.

Predviđene ***mjere i*** sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice do ...***[24 mjeseca od dana stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]*** obavješćuju Komisiju o tim pravilima ***i tim provedbenim mjerama*** te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

* Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.).

** Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”.

Članak 3.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do ... [24 mjeseca od dana stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].
One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Neovisno o prvom podstavku, države članice najkasnije 24 mjeseca nakon donošenja provedbenih akata iz članka 3.a stavka 8., članka 3.b stavka 6. i članka 3.c stavka 3. Direktive 2007/36/EZ stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člancima 3.a, 3.b i 3.c te direktive.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik
